

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— K
Fél évre 5.— K
Negyed évre 2.50 K

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik szerdán és szombaton.

BAJA

Kiadóhivatal

Kazal József könyvnyomdája, ahol előfizetések és hirdetések felvételtelnek. Telefon 45.

Szerkesztőség

Baja, Eötvös József-utca 2. szám. Telefon 116.

Felelős szerkesztő és lapfajdos: **Meskó Zoltán.**

Haladás utja.

Városunk szerencsés fekvésénél fogva hajdan kereskedelmi és ipari gócpont volt. Egész Bácskából, sőt Bánáttól is özönlött a gabona piacunkra. Az élénk gabonaforgalom hatalmas tőke volt, amely ipar és kereskedelem révén bőséges hasznokat hozott városunknak. Hullott az aranyeső s aki nem volt rest lehajolni érte, a fáradságért bőségesen kárpótolva lett.

A virágzás és jólét gondtalan éveiben senki sem gondolt arra, hogy jönni fog egy idő, mikor a bőségesen kamatozó tőke eltűnik s nehéz munkával kell a fejlődés és haladás előfeltételeit kiküzdni. Senki sem gondolt arra, hogy városunk kedvező fekvése által nyújtott előnyöket a véletlen esélyeitől függetlenül, reális alapon intézményesen biztosítsa. Ugy voltunk, mint Spanyolország Amerika felfedezése után. Az Amerikából beözönlő arany az orszagot gazdaggá tette s a gazdagság téltenségre kárhoztatta. Midőn azonban Amerika aranybányái kiapadtak, szükségszerűen beállott az ország hanyatlása.

Ez a hanyatlás bekövetkezett városunkban is, midőn a vasutak kiépítése folytán a gabonaforgalom decentralizálódott. A bácskai és bánáti termőföldek aranykalász tengere már többé nem hullámzott városunk felé. Kereskedelmünk és iparunk

gyökérzetét a robogó vasutak megrongálták s miután a gyökérzet elegendő erőt felvenni nem volt képes, az egykor virágzó város hervadni kezdett.

A gazdasági erők felszabadulása és a haladó kor szelleme romokba döntötte városunk jólétét. S mi ahelyett, hogy a romokat eltávolítanánk s városunk fejlődésének fundamentumát elkészítenénk, a mult emlékein kesergünk. Könnyeinktől nem vesszük észre, hogy az egész világ halad, fejlődik s csak mi maradunk vissza egyedül.

Ha a szabad kilátást gátló homok felé emelkedünk s tekintünk visszazáll a multba és a jövő ködében kutatjuk a fejlődés és haladás útjait, azt kell megállapítanunk, hogy a kereskedelem és ipar azon tényezők, amelyekről boldogulásunkat várhatjuk.

Mindent el kell követnünk, hogy a kereskedelem városunkban újabb lendületet nyerjen. Minden erőnkkel oda kell hatnunk, hogy a városunkat a falvakkal összekötő utak sürgősen kiépüljenek, mert csak így leszünk képesek ezen gazdaságilag még ez idő szerint reánk utalt községeket a bajai piac részére megmenteni. Ha ezen munkával nem sietünk, az év bizonyos részében a rossz idők által tőlünk elzárt községekben a kereskedelem és ipar oly mértékben fog emelkedni, hogy

ezen községeknek reánk utaltsága teljesen meg fog szünni. Igyekeznünk kell kedvező vasúti összeköttetések által módot és alkalmat nyújtani arra, hogy a bajai piac előnyeit a városunkat övező falvak vevőközönsege megismerje.

Az ipar támogatására minden lehető meg kell tennünk. Áldozatkészségünk mellett egy kis kereskedői élelmességre is szert kell tennünk, hogy azok az előnyökről, amelyek gyárak alapítására városunkat alkalmassá teszik, ne csak mi birjunk tudomással, hanem azon körök is, amelyeknek elhatározására a helyi viszonyok ismerete bizonyára nem csekély befolyással bírna. E célból kívánatos lenne, hogy a város területi fekvése, környéke, közlekedési eszközei, a munkásviszonyok, a város részéről nyújtandó előnyök szakszerűleg összefoglalassanak és megfelelő módon publikáltassanak. Ezen törekvésében a város közönsege úgy a magyar királyi kereskedelmi minisztérium iparpártoló osztálya, mint a szegedi ker. iparkamara részéről erkölcsi támogatásban részesülne.

Cikkünk kerete szűk ahhoz, hogy a fejlődés és haladás minden útját megvilágíthassuk. Csak egy pár aktuális kérdésre akartuk a figyelmet felhívni, amelyek érdemesek arra, hogy az illetékes körök azokkal —

természetesen komolyan — foglalkozzanak.

Az alkotó munka ideje elérkezett. Egy modern város megépítéséhez sok munkáskéznek, kitartó, lankadatlan munkájára van szükség.

Sajnos a munkások száma nem áll arányban a megvalósítandó feladatok nagyságával. De ha azok a korlatok, amelyek ma a társadalmat széttagolják, ledőlnek: a romokból egy új, modern város körvonalai fognak kibontakozni.

A vagyonsbiztonságról

több ízben írtunk, különböző eseteket hozván fel súlyos argumentumként, jelezve azt, hogy milyen gyatrak e téren az állapotok. Előrebocsátottuk minden alkalommal, hogy a városi rendőrség minden felelősség alól ment, ezt a testületet sohasem okoztuk az előforduló károkért. Az a néhány emberből álló rendőrelégység igazán tőle telhetőleg a legnagyobb energiával, kitartással és dicséretesen teljesíti kötelességét. Sőt nagyon is ki vannak használva, agyon vannak gyötörve a rendőrök városunkban. Megtörténik gyakran, mondhatjuk állandóan az az üzus, hogy 2 teljes napig van egy-egy rendőr szolgálatban, egyfolytában éjjel-nappal. Hogy ez mit jelent, azt itt kifejtünk nem kell, azt mindenki tudja, felfogja. Agyon vannak gyötörve, ki vannak fáradva a rendőrök. Ennek a tart-hatatlan állapotnak megváltoztatásáról, a rendőrelégények létszámemelé-

— Az állandóan melegítő —

METEOR

kályhák

a legjobbak s leg-tökéletesebbek!!

Kevés fűtő-anyag, nagy fűtő-képesség!

Minden tüzelőanyagra és minden fűtési célra alkalmasak! Kapható úgy egyszerűbb, mint diszesebb kivitelben! Eddig 800,000 darab van forgalomban. Minden eredeti „METEOR” kettős csillag védjeggyel van ellátva. Óvakodjunk tehát az értéktelen utánzatoktól!

Eredeti „METEOR” kályhák Baján csakis:

DRESCHER GYULA

vaskereskedésében kapható.

séről, a helyzet javításáról már többször írtunk. A csendőrközlés is elismeréssel kell nyilatkoznunk, azonban nem hallgathatjuk el azon észrevételünket, hogy úgy tünik fel, mintha azelőtt pár hónappal erősebb lett volna a fegyelem, olyan értelemben, hogy az utcákon való cirkálása a csendőrrjáratnak gyakoribb, folytonosabb volt.

Ezt a megfigyelésünket már mult alkalommal az újabban előforduló gyakori verekedésekkel, utcai garázdosásokkal kapcsolatban szóvá tettük, közre adtuk. Tudjuk, vagy legalább is sejtjük, de alaposan, hogy ennek az állapotnak nem a legénység az oka. Mélyebb helyen keresendők ennek az okai. Ha ezen belső okok megszűnnek, újra rendbe fog jönni a dolog és ismét rend lesz az egész vonalon, úgy mint azelőtt. A rend és csend fenntartásának új közegei is meghonosodtak városunkban. A vagyonőrök, ez a katonailag fegyelmezt vállalat, emberei cirkálnak esténként, egész éjjel utcáinkban, közttereinkben, egy a külső részekben, mint a belterületen. Ez a szigorú szigorú szabályokhoz kötött csapat most nagyban segítségére lesz a rendőrségnek és csendőrségnek. Mindenesetre reményekkel nézünk elébe a most már véglegesített vagyonőrök működésének.

A rendőrség, a csendőrség és a vagyonőrök vannak most hivatva arra, hogy a vagyonbiztonságot, a rendet és csendet, szóval a mindenirányú közbiztonságot magukkal fedezzék.

Szondon egyre terjed a kolera.

Dunacsébet katonaság őrzi.

Az őszi hűvös idő nem szabadította meg Bácskát a veszedelemtől, amely már eddig is évek óta minden nyáron áldozatokat követelt — a kolera. Az a szerencsénk, hogy a kolera-veszedelem mindig a hűvösebb idő beálltával lép föl, de így is a legnagyobb óvatossággal kellene ügyelnünk, mert nem lehetetlen, hogy egy-két év múlva nyárra érkezik meg a kolera s akkor végig tizedeli a megyét, amelynek közegészségügyi viszonyai a legbotrányosabb állapotban vannak. Valóban több mint frivolitás, hogy ily körülmenyek közt a megyei orvosok működésébe beleviszik a politikát s azt teszik legsürgősebb feladatukká, hogy dr. Spitzer István vármegyei főorvost orvosszövetségi elnöké tegyék meg. A kolera mostani főfészeke Szond község. Dacára, hogy az egészségügyi felügyelő Szondon tartózkodik

s a falut katonaság őrzi, a kolera-veszedelem egyre terjed. A megbetegedéseket nem lehet lokalizálni s a vész, amely eddig csak az úgynevezett „sokac-sort“ támadta meg, most átszaporított a magyar sorra is, ahol vasárnapra két, hétfőre három megbetegedés történt.

A magyar sor lakói közül eddig a következőkön állapították meg a ázsiai kolera:

Kurucz Lajos,
Kurucz Lajosné,
Kurucz György,
Prokóvics József és
Prokóvics Józsefné.

Dunacséb községből újabb koleraeseteket jelentettek. A járvány terjedésének megállítására céljából a községet elzárják a közlekedés elől. A szabakjai 86. gyalogezred egy fél százada parancsot kapott, hogy nyomban induljon Dunacsébre. A katonák a tegnap déli vonattal már el is indultak.

A dunacsébi kolera nagy aggodalomra adhat okot. A kolera ugyanis nem a faluban, hanem a falutól távol, a dunai ármentesítő társulat munkástelepén lépett fel, ahol négyszáz, az ország minden részéből összegyűlt munkás lakik fabarakokba összehalmozva. Növeli a veszedelmet, hogy a kolera már négy-öt nappal ezelőtt fellépett s csak most tettek róla jelentést, amikor már két halottja is van.

Dunacsében kolerában meghaltak Szőke János és Csákány András munkások. Súlyos kolera-beteg Szalovszky Lajos.

Ugy Szondon, mint Dunacsében teljes rend és nyugalom van. A lakosság aránylag elég nyugodt s Zugolódás nélkül betartja a hatósági óvintézkedéseket.

Amikor az asszony hajt. Gyilkolt a vicinális.

Az óbecse—újvidéki vicinális kezei vérben gázoltak. Bácsföldvár állomás közelében az egyik átjárónál, ahol a soronpó állítólag nem volt lebecsajtva, a vicinális vonat elűtött egy kocsit, amelyet Vukelity Lyubomirné, bácsföldvári asszony hajtott. Vukelityné messzire kivágódott a kocsiból. Az esés folytán az asszony bordatörést és agyrázkódást szenvedett. Beszállították az újvidéki kórházba, ahol Vukelityné meghalt.

Az újvidéki kir. ügyészség megindította a nyomozást aziránt, hogy a halálesetért a vasuti személyzetet, vagy pedig az asszonyt terheli-e a felelősség.

Hirek.

Dr. Monostori Gyula indítványa.

A törvényhatósági bizottsághoz a sajtószabadság megvédése érdekében a következő indítványt terjesztette elő dr. Monostori Gyula ügyvéd, törvényhatósági bizottsági tag.

Nagyságos Polgármester Ur!

Alulírott törvényhatósági bizottsági tag tisztelettel kérem, méltóztassék alábbi indítványomat a legközelebb megtartandó törvényhatósági bizottsági közgyűlés elé terjeszteni.

Indítvány.

Mondja ki Baja város törvényhatósági bizottságának közgyűlése, hogy feliratot intéz az országgyűléshez és a kormányhoz aziránt, hogy a sajtótörvény reformjára vonatkozó javaslatot a napirendről vegye le és olyan új javaslatot terjesszen a képviselőház elé, mely amellett, hogy a sajtó visszaéléseit megszünteti, egyúttal a teljes sajtószabadságot megóvja és törvényileg biztosítja.

Indítványomat szóval szándékozom indokolni.

Kiváló tisztelettel

Dr. Monostori Gyula,
ügyvéd, törvh. biz. tag.

Eljegyzés. Klauber Lajos, a Generali biztosító r.-t. bajai felügyelőjének főnökhelyettese eljegyezte Klein Janka urleányt. (Minden külön értesítés helyett.)

Kereskedők értekezlete. A Kereskedelmi Kaszinó folyó hó 14-én pénteken este 8 óraker helyiségeiben összes tagjai bevonásával értekezletet tart a gabonabiac kihelyezése tárgyában. Okot erre az értekezletre az szolgáltatott, hogy a városi tanács kikérte a Kaszinó véleményét ebben a kérdésben és az elnökség választás előtt meg akarja hallgatni a kereskedők nézetét. Vendégeket és érdeklődőket az értekezleten szívesen látnak.

Szintársulat Baján. Mint értesülünk Nádasy József, a szabadkai színház igazgatója elhatározta, hogy a tél folyamán társulatával átrándul városunkba és több drámai- és operett-újdonaságot fog színre hozni.

Kolping-ünnepély. A Kath. Legényegylet a kath. egyetek alapítója Kolping Adolf születésének 100-ik évfordulóját f. hó 16-án, vasárnap nagy ünnepségek közt fogja megünnepelni. Dél előtt 10 óraker ünnepélyes szentmise lesz a plébánia-templomban, délután fél 4 óraker diszkyűlés, este pedig társasvacsera. A bajai Legényegylet előjárósága fáradságtalan buzgólkodik, hogy ez ünnepély is fényesen sikerüljön.

Közgyűlés. A Magyarországi Munkások Rokkants- és Nyugdíjegyletének

bajai fiókja f. hó 9-én Gregus Aurél elnöke és a tagok élénk részvétele mellett rendkívüli közgyűlést tartott. Stricker Simon pénztáros részletesen ismertette a központ által javasolt alapszabálmódosítási tervezetet, a melyhez a tagok nagyban hozzájárultak. A módosítások lényege: a tagdíjak felemelése és a korhatár felállítás. A folyó évi december hó 8-án és 9-én Budapesten tartandó országos küldöttközgyűlésre a bajai fiók Stricker Simon tiszteletbeli tagot külte ki.

A Kath. Legényegylet e hó 23-án tartja meg Katalin-bálgját. A tánc előit Szigeti Józsefnek „A csizmadia mint kísértet“ című nagyhatású népszínműve kerül előadásra, amely darab a Nemzeti Színház elsőrendű repertoire darabjai közé tartozik. A főbb szerepek Kissné Burger Valéria, Vujkovic Irminke, Kellner Gyula, Bogdán, László stb. kezeiben vannak, ami előre is biztosítja a sikert.

Football-mérkőzés volt vasárnap a BSE. sporttelepén. A barátságos mérkőzést 9:0 (első félidő 2:0, második félidő 6:0, 10 perc időmeghosszabbítás alatt 1:0) gólarányban az BSE. I. csapata nyerte meg a BSE. II. csapatával szemben.

Kerékpár-lopás. A napokban Szabai Gyula biciklijét eddig ismeretlen tettes ellopta.

A szabadkai sajtó köréből. A Szabadkán megjelenő „Függetlenség“ című hetilap, mely hosszú időn át volt a szabadkai függetlenségi párt hivatalos orgánuma, e héten megszűnt. Mukics Simon laptulajdonos bejelentette dr. Biró Károly polgármesternek, hogy a lap november hó 8-án beszüntette további megjelenését.

Kabátot lopott Rasztik Gyula a városi kórházban Meszner szücs-mestertől, kivél egy kórteremben fektűt. Rasztikot a csendőrség éppen akkor tartóztatta le, mikor gyalog Budapestre indult.

A bácsorsódi Kling-flu holttestét szombaton exhumálták dr. Costán Miklós vizsgálóbíró és a bajai járás orvosának jelenlétében. Exhumálás után egy belűlről bádoggal bevont ládába tették a holttestet és vonaton Budapestre szállították.

A szegény. Mihajlovcs Lenka 20 éves óbecsei varrónő felkereste özv. Bugyetin Milánné 56 éves kártyavetőnőt, aki az anygalcsinálás terén is jártassággal bír. Lenkának ugyanis viszonya volt egy fiatalemberrel és a viszonnak következménye is mutatkozott. Bugyetin Milánné 20 koronáért megszabadította a teherbe jutott leányt a szegény-magzattól. A szabadkai törvényszék Mihajlovcs Lenkát nyolc napi, az anygalcsináló kártyavetőnőt pedig egy havi fegyházra ítélte. A szegedi tábla ezt az ítéletet most helybenhagyta.

Főmunkatárs:
Dr. POLLERMAN ARTHUR.
Segéd-szerk.: FISCHEL FERENCZ

**Hirdetések
jutányos áron
felvétetnek a**

B A J A
kiadóhivatalában

Kazal József

könyvnyomdájában,
a Központi szállóval szemben.
Telefonszám 45.

Új szállítási vállalat.

Van szerencsém a n. é. közönség
szives tudomására hozni, hogy

Baján, Tóth Kálmán-utca 27. sz.
alatt

szállítási vállalatot

létesítettem.

Elvállalok mindennemű vasúti és
hajózási fuvarozást valamint
butorszállítást és

**egész költözködésekét
jutányos ár mellett.**

Amidőn gyors és megbízható kiszol-
gálásról biztosítom a t. közönséget,
egyben nagybecsű támogatását kérem
és vagyok kiváló tisztelettel

Manhold-féle

szállítási vállalat

Baja, Tóth Kálmán-utca 27. szám.
Telefonszám 192.

**Tengeri
moslák
!eladás!**

Szarvasmarhának,
lónak, sertésnek kitűnő
takarmány. Hektója 80 fill.
Kapható **Spitzer Károly és
Fiai szeszgyárában Baján.**
Naponta frissen gyártva!

Tyukszem, Excelsior

bőrkeményedés, szemölcs

48 óra alatt eltűnik a „CANNABIN“
használata után. Üvegeje 1 kor.,
postadíjjal 1.40 kor.
Három üveg bérmentve 3 korona.

HINTÓPOR

48 óra alatt elmulasztja
a kéz-, láb- és hónaljzadást,
1 doboz 1 kor., postadíjjal 1.40 kor.,
3 doboz bérmentve 3 kor.

Hizlásra legalkalmasabb 40% phosphorsavat tartalmazó

Takarmánymész,

mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kiló hizlalási suly érhető el.
Alkalmazható azonfelül baromfi, borjúk, juhok, marhák, ökrök és lovak-
nál. 4 1/4 kiló ára, mely hónapokig elég 5 kor. 80 fillér utánvétellel bér-
mentve. — Utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett küldi:

Dr. FLESCHE E. „Korona“-gyógyszertára Győr 99.

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudó-
mására hozni, hogy

úriszabó üzletemet
Mátyás király-tér 10-ik szám alá,
(járásbírság átellenébe) helyeztem át.

Készítek elegáns férfi- és gyermek-ruhákat.
Javitást és vasalást elfogadok jutányos árban.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri
tisztelettel

Babocsay Károly.

**INGYEN, ráfizetés nélkül becsereél öreg, használt
gramofonlemezeket ujakra WAGNER
„Hangszerkirály“ Budapest, József-körut 15. szám.
Árjagyzék ingyen. Cimre ügyeljen.**

Pontos kiszolgálás.

Nagy választék gyapju szövetekben.

Egy jó ház-
ból való fiu

t a n u l ó u l

azonnal
felvétetik
e lap kiadójánál.

Hegedüs József
épület- és butorasztalos
Baja, Rókus-utca 43.

ELFOGAD mindennemű
ASZTALOSMUNKÁT a legjobb
kivitelen.
KÉSZIT tartós konyhabutorokat,
előszoba mángorlókat raktáron
tart. Minden e szakmába vágó
munkákat elvállal
a legjutányosabb árban.

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük a n. é. kö-
zönséget, hogy a „Bajai Független
Ujság“, a „Bajai Hirlap“ és a „Baja“
kiadóhivatala közt az árverési hirdet-
mények, családi értesítések és felül-
fizetések hirdetési árait nézve a
következő megállapodás jött létre:
Ingó árverési hirdetmény . . . 8 K
Ingatlan árverési hirdetmény . . . 15 K
Csődhirdetmény 20 K
Eljegyzési hir 3 K
azzal a megjegyzéssel „min-
den külön értesítés helyett“ 5 K
Házassági hir 3 K
Gyászjelentés a szövegben . . . 5 K
„ a hirdetések közt 3 K
Részvét-köszönő nyilatkozat . . 3 K
Felülfizetések közlése soron-
ként 20 fillér.

Tisztelettel
a Kiadóhivatal.

Elvállal mindennemű
diszes vasrácskapuk, üzleti
vasredőnyök, sirrácok, ujon-
nan szabadalmazott
fürdőszobák készítését
Költségvetéseket és rajzokat
díjtalanul készit.

Glasz Lipót

épület-, műlakatos- és
vizvezeték-szerelő műhelyét Flórián-utca
16-ik szám alá, saját házába helyezte.

Javitásokat azonnal
és olcsón eszközöl.

Szivattyus kutak
jókarban tartását évi kezelésre
elvállalja.

Saját szabad. tábori ágyak!

Felvétetik egy fiu

tanulóul

Kazal József könyvnyomdájában.

Minden izlésnek megfelelő
CSINOS DIVATOS
fényképeket

ugyszintén
fényképnagyításokat
KÉSZIT

Nesselroth Bernát fényképész
Baja, Szent István-tér II-ik szám.
(Fischer-ház.)

Papir- és írószer-kereskedés

■ KÖNYVNYOMDA ■

KAZAL JÓZSEF - BAJA

Telefon 45 **Vörösmarty Mihály-utca 6** Telefon 45

Könyvnyomdai munkák készítése a legizlésesebb kivitelben. Ügyvédi és községi nyomtatványraktár

Hazai Általános Biztosító Részvény-Társaság.

A társaság elvállal biztosításokat

gáz- és jégkárak ellen (a villámcsapás által okozott tüzkárokat is megtéríti). A biztosítás egyéb ágazataiban is a közönség rendelkezésére áll. Díjtételei olcsók és előnyösek, kárait gyorsan és méltányosan rendezi, ügyfeleinek érdekeit minden tekintetben megóvjá.

Kötvénykiállító főügynökség: B A J A.

(Városi bérház.)

Fränkl Ignác

BAJA, Budapesti-ut 15.

Ajánlja dus raktárát elsőrendű

varró-, kötőgép-, kerékpárok- és grammofonokból, valamint mindezek alkatrészeiből.

J a v i t á s o k

szakszerű műhelyemben a legjutányosabban eszközöltetnek.

➡ Kedvező fizetési feltételek! ➡